

[Gottschalck-Hansen.]

forslag efter min mening indeholder, og mine følgende bemærkninger må jeg nødvendigvis fremsætte med en noget anden klangfarve.

Når man nu — og det er jo baggrunden og motiveringen for hele dette væld af lovforslag, der er væltet ud på tingets bord — under hensyn til vor umiddelbart forestående indtræden i fællesmarkedet virkelig vælter denne bunke af jordlovsforslag ind over folketinget, hvorfor i alverden har man så ikke foretaget en simplificering af dette gigantiske lovkompleks, en forenkling, der ville gøre det muligt for tingets medlemmer uden forudgående kildestudier at forstå, hvad det egentlig drejer sig om?

Man kunne med lidt behændighed nok have sammenarbejdet en del af disse love — det ærede medlem hr. Axel Kristensen var inde på det, og jeg er helt enig i hans synspunkt — love, som på forskellig vis griber ind i hinanden, har med hinanden at gøre, påvirker hinandens struktur på afgørende måde, og man kunne da på nuværende tidspunkt i det mindste have forskånet os for endnu et nyt lovforslag, nemlig dette om regionplanlægning, så meget mere som et sådant lovforslag nødvendigvis bør sammenarbejdes med den bebudede lov om en landszoneplan. Før denne plan havde været en realitet, burde vi ikke have set noget forslag til en regionplanlægning. Men det kan vi vel også komme til at drøfte i det udval, der formentlig bliver nedsat.

I det foreliggende lovforslag om regulering af bymæssige bebyggelser foreslår ministeren at ophæve det stående folketingsudvalg på 17 medlemmer, der i henhold til gældende lov skal underrettes om de fremsendte byudviklingsplaner, og det er ministerens agt at delegere udvalgets opgave eller myndighed til sig selv. I de 13 år, udvalget har bestået, har jeg været medlem af det, og jeg skal villigt erkende, at vi ikke har været overbebyrdet med arbejde, ligesom der har hersket fuld enighed om de trufne afgørelser. Men jeg nærer af principielle grunde betænkeligheder ved at ophæve et sådant udvalg, da det jo i en given situation kan træde til og søge eventuelt fremsendte planer gennemført ved lov, og det er så rigtigt, som det er sagt, at vi netop i den kommende tid står over for

opgaver af mere vidtrækkende karakter end dem, vi hidtil har været præsenteret for. Bevares, ministeren kan også fremsætte lovforslag, men jeg finder ingen grund til at ændre ved det bestående forhold, hvor en beslutning, taget af folkevalgte repræsentanter ude i landet, om jeg så må sige, indankes til godkendelse, til accept, af et andet folkevalgt element her på Christiansborg.

Det, der imidlertid mere end noget andet har skabt modvilje i mit sind over for det fremsatte lovforslag, er den omstændighed, at man vil slette reglen om erstatning i den nugældende lovs § 14, der som bekendt omhandler den værdinedgang, der kan blive en følge af vedtagne reguleringsplaner, ligesom jeg på det skarpeste må protestere imod den i lovforslaget om byplaner i § 12, stk. 3, forslåede adgang til ekspropriation, ikke alene hvor der foreligger en godkendt, men også hvor der foreligger en under udarbejdelse værende byplan. Jeg tror simpelt hen, at disse bestemmelser er forfatningsstridige; rent bortset fra at de eliminerer den private ejendomsret, er de — sådan må jeg forstå det — i konflikt med grundlovens § 73, hvori der som bekendt står, at ingen ekspropriation må finde sted, uden hvor det sker til almenvellets bedste, og da mod fuldstændig erstatning.

Man kan jo meget vel lave byplaner, pålægge servitutter o. s. v., uden at man derfor med nogen som helst ret kan kræve en ejendom frataget den private ejer. Det sker jo inden for adskillige med dette lovforslag beslægtede områder; jeg kan blot minde om byggeoven for København, om landsbyggeoven og om lov om sanering af usunde bydele.

Denne opfattelse underbygges i øvrigt af den højeste juridiske sagkundskab, vi her i landet har på dette område, nemlig professor Poul Andersen, der i sin statsforfatningsret i udgaven af 1954 på side 746 udtaler — jeg beder om tilladelse til et citat —:

„Medens et fredningsforbud mod bebyggelse nok grundlovsmæssigt kan finde sted uden erstatning, hvis det drejer sig om et rent landbrugsareal, lidet tjenligt til bebyggelse, vil det være ekspropriation, hvis arealet er egnet til udstykning til byggegrunde. For vidtgående i retning af erstatningsfri rådighedsindskrænkning-